

Landskap: Småland Upptecknat av: J.A. Lönnberg,
Härad: Allbo, Sunnerbo Adress: Vislanda.
Socken: Div. socknar. Berättat av:
Uppteckningsår: 1932. Född år i

Uppteckningen rör	sid.
"Bläsen i Asa", - klpk gubbe, som kunde "vända om syn."	3-4.
Knallhistorier.	5-14.
Länsman, som blev lurad.	14-16.
Johannes Mild, som var född med segerhud.	16-17.
Ett original - Peter Klöver.	17-18.
Puttetorpaheren.	18-20.
Kloka Anna.	20-21.
Hinke - original.	21-23.

23 sid.

4740

Vislanda den 4/1 1932.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Herr Lektor Erik Elqvist, Hov.

1

Tack för brev med önskningar. Ja, det var ju roligt spegeln blev bra. Det blir ett nöje att se den en gång. Hurudan färg blev det på ramen?

Sänder härmed litet om Jonas Fredrik, Hinke samt Kloka Anna. Jag har ännu några, som jag skall taga reda på litet bättre, ty det är ju trevligast, när det blir så sanningsenligt som möjligt. Tyvärr äro Jonas' bravader riktiga sanningen.

God fortsättning önskas.

Med aktning
J.A. Lönnberg.

4740

Vislanda den 28/12 1931.

Herr Lektor Erik Elqvist, Hov.

Det var trevligt, att det än en gång blev A.R. inventering. Här är nog ännu mycket kvar, om en riktig husransakan gjordes. Jag skall senare få något till livs om Hallarydsgubben. Han kunde allt, som stod utom människors makt. Hinke Ågundryd som förvrängde allt tal, vad han sade. Samt Litna Johannes från Öja som kunde till rätta skaffa alting stulet. Samt Stina Blod, Våra m.m. Även om 'Oborstade Lonsen' från Stenbrohult, han kunde göra tråklockor. Det är väl inte troligt sådana fula spektakel, som Jonas Fredrik gjorde, duga för framtidens bevarande. Jag skall emellertid göra, vad jag kan och så fullständigt som möjligt

God fortsättning önskas.

Med aktning
J.A. Lönnberg.

P.S. Jag bifogar ett kort av Puttetorpsheren. Kunde inte heren målas av i olja? Bleve nog bra eller svarttryck. Kortet kan sändas en gång, när lektorn skriver denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

I.

Bläsen i Asa.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

En person, som kunde vända om syn, som det hette, var en klok gubbe i Asa socken, som hette Bläsen, ett gammalt öknamn. Bläsen var fattig hela sitt liv, mottog endast så mycket, så att han kunde reda sig. En gång skulle han handla till jul, men hos handlaren var han ej betrodd utan illa. När Bläsen gått med sitt julköp, så frågade handlarens gumma: "Hade Bläsen pengar idag?" "Ja men", sade handlaren, "flera sedlar så han betalade riktigt." Men efter en stund sade handlaren till sin hustru: "Har du rivit sönder almanaökan och lagt i pengalådan?" "Nej då", blev hennes svar. "Ja, det är väl säkert", sade handlaren. "Nej, det är du, som handlat med Bläsen, sådana pengar har han". En gång sade han upp med drängarna på herregården, att han skulle bära in en häst och sätta på bordet. Detta gjorde han till stor förfäran för de innevarande. Men så kammarjungfrun in i köket och fick se, som hon sade, "tosingaforerna". "Ser ni inte, att han satt upp sågbocken på bordet? Det är väl ingenting att grina åt". Hon såg det rätta, hon var ej invigd, som det hette. Men då blev Bläsen arg

II.

och vände om hernes syn, så hon började bädda och ville lägga sig. Innan detta skulle ske, behövde hon loppa sig och tog av sig kläderna till allas munterhet och löje. --- En annan gång voro några män ute och flådde ekbark i en backe, då Bläsen kom och gick förbi. Då frågade han: "Vad får jag, om jag kryper igenom den stora stocken?" Det blev överenskommelse, och Bläsen började krypa, och männen stodo i förundran. Då kom issamma tag en piga, som stannade och frågade: "Vad skrattar ni åt?" "Åh, det är väl inte 'nulit', han kryper ju igenom stocken". "Åh, ni äro så dumma så, han kryper ju ovanpå". Men det skulle hon inte sagt, ty hon började genast draga upp kjolar och övriga kläder och skrika: "Hu så vått". Hon tyckte, hon gick i vatten till hakan. På detta sätt blev hon bestraffad för att hon inte kunde tåga. Ännu kunde han 'kusla' litet smått, såsom när det ej ville bliva smör, och när bröd ville bliva påfallet m.m. I mycket var han en nyttig man

III.

2. Den tosige knallen.

5

En av den gamla sortens knallar eller krämare, som de kallades, det är en tjugo år, sedan denne man dog, han var då 97 år gammal, och han hade troligen gjort de mesta både fula och mycket fula spektakel, som nästan kunde göras av en människa. Han hette Jonas Fredrik och bodde i Ryssbo socken. --- En gång beslöt han att skrämma en annan krämare, som han tyckte, han hade ivägen för sig. Han visste, att denne krämare skulle gå förbi ett stort berg i Långhult. I sällskap med en man till begåvo dessa båda sig till berget. De lade sig en i var ända. Rätt som det var, kom den, som skulle skrämmas. "Vägen då", skrek den förste, han passerade. "Här är han, tag honom", sade den andre. "Vad skall vi göra med honom?" - "Koka honom", blev svaret. Berget heter därför ännu idag "Kokaberget". Den stackaren, som skulle skrämmas, blev så rädd, att han kastade sin krämaresäck och sprang iväg. Och Jonas och hans hjälpare ärvde den stora säcken med allt dess kakesöcker, peppar, knappar, tvålar och mycket mera småsaker.

IV.

En annan gång kom han till en rik bonde och bad att få låna hus över natten. Det fick han, om han ville ligga på golvet utan sängkläder. Han stannade, men fram på natten, råkade gumman i sängen på att släppa sig litet. Då viskade bonden: "Det får krämaren att hölja på sig". När morgonen kom gingo bonden och hans hustru i ladugården. Då steg Jonas upp samt kröp upp på slagbordet och gjorde en stor hög. Så gick han ut i ladugården till gumman och tackade för gott logi samt tillade: "Sängkläderna rullade jag ihop och lade på bordet.--- En annan gång kom han till en stor by i Rydsholms socken. Där satte han upp med en bonde en kanna brännvin, att han skulle samla ihop hela byns skräp i en hög på midsommarafton. Därför skickades bud omkring i hela byn, att han köper allting, såsom sönderslagna kärl, uppslitna träskor, gamla skor och allt det sämsta skräp och betalar, vad det är värt. På utsatt dag samlades alla efter hans beräkning med stora bördor av varjehanda slag mitt framför kyrkovärdens, ty den var han ej god vän med. När allt så var vräkt i en stor

V.

hög framför huset på gården, så stodo gummorna i förväntan och höllo sina börsar för att lägga ner sina pengar. Då frågade Jonas: "Vad tycker ni egentligen, det är värt?" Svaret blev, att de tyckte, att det inte var värt någonting. Då upphävde Jonas sin röst och sade: "Det tycker jag med", och så gick han och tackade för gott pris. --- En annan gång hade två fröknar föst ut Jonas ur Värebo kök. Detta skulle han hämnas en gång, som gick så till att då han fick se dessa i skogen plocka bär, så gick han bakom en buske och gjorde sina behov samt lade sin hatt över. Sedan skrek han på flickorna, som ej anade något ont, att han stängt inne en vacker, gul fågel, som de skulle få taga med sig hem, om de ville. Men de skulle bara hålla händerna tillreds, då han lyfte på hatten och gripa fågeln. Men detta spektakel renderade Jonas ett bra kok stryk på en auktion. Men han botade det också med den, som slagit honom, som tillgick så, att han lockade denne man med sig på sjön att fiska, men i en mycket dålig båt. Så bad han kamraten taga en stor 'åsaravare' med sig.

VI.

ifall de skulle behöva borra hål i botten för vattnets utlopp. När de kommit ut på sjön ett långt stycke, så blev båten alldeles full av vatten. Öskaret var glömt. Då bad han sin gode vän att borra ett par hål i botten. "Så rinner kanhända vattnet ut", sade han. Under tiden hade han klätt av sig samt hoppat i och simmat iland. Vännen låg i båten i flera timmar och drev, tills han slutligen hamnade långt borta vid ett annat land, ty han var ej simkunnig. --- Om denne knalle finns ett femtiotal 'tosiga' hågkomster, men de äro litet för grova att återgiva i skrift. Dessa äro de vackraste.

2. Litet om Jonas' påsavistareresan i Skåne.

En gång fick Jonas logi hos en bonde i Marklunda. Och Jonas var nöjd, ty stället såg 'matigt' /matrikt?/ ut, sade han, och så blev även Jonas ombedd att äta kvällsmat, som bestod av gröt och mjölk. Men så innan ätningen skulle börja, såg Jonas mor i huset smussla ned något i gröten vid den kant, där husbonden skulle sitta, och så lade hon skeden över, och så var

VII.

det färdigt, och de började äta. Då råkade husbonden fråga, om ej handlaren kunde några historier uppe från Småland. "Jo, det kan jag visst", sade Jonas. Jag kan tala om hur stark min far var. Han var nämligen kyrkovändare, ty förr stodo kyrkorna i Småland både i norr och söder och hur som helst, men så togs han med att vända dem. Och en kyrka tog han lika lätt och vände, som jag vänder detta grötfat, och var historien slut. Och Jonas åt smör till gröten istället för bonden, ty denne skämdes att vända om igen. Jovisst var denne en villspegel. -- En gång kom Jonas till Stensnäs' gård för att fråga efter om han fick fiska där i sjön. Medan han satt där och väntade på baronen, så kom en vacker fröken till honom och skulle låta se till honom. Men rätt som det var, kunde den lilla icke hålla tätt längre, och till råga på olyckan kom där litet på hennes fina finger. Men då blev det jämmer, och fingret skulle helst huggas av, ty det ville hon ej ha längre, om det rätt tvättades. Jonas var ej rädlös. Han skulle hugga av den, t.o.m.

VIII.

smärtfritt , om bara flickan ville sätta det i ett hål i vägen. Hålet gjorde Jonas, och flickan stack in fingret. Men då tog Jonas en mjuk 'björkslya' och klatschade till fingerändan. Men då fick flickan bråttom att draga ut fingret, som i en hastighet åkte i munnen. Då sade Jonas, så hade fröken bort göra genast, så hade det blivit ändå smärtlösare. --- En gång kom Jonas till en gård sent en kväll och bad om värdigt logi. Jo, det fick han. Men Moran sade: "Det är litet svårt, ty jag har knappast tid att göra något besvär vidare med främlingen, ty jag skall koka sötost, för vi skall i 'vakenatt' /på begravning/ i morgon. "Ja, sötosten kan jag röra, om så är", sade Jonas. När sötosten blev kokad, ville Jonas äntligen köpa den, men det var ju omöjligt, ty den skulle vara förning. Nästa eller begravningsmorgon stego far och Moran bittida upp för att gå i Ladugården. Även Jonas kröp ur sängen och började se sig omkring, var Moran satt sötosten. Sötosten hittades, och Jonas tog en stor 'grabbanäve' mitti såsom 'smake'.

IX.

Sedan gick han ut till moran och sade: "Det var riktigt god sötost, mor kokt i går kväll, tack". "Din arma människa, du har väl inte rört sötosten?" "Nej, inte vidare, jag bara tog en liten näve för att känna den". "Ja, då får du köpa den, för inte kan vi ha en 'skårad' sötost med oss inte. Och den kostar en banko / 1:50 /". "Ja sötosten var god, så det är billigt. Jag tar den då. Men sötostfatet av tenne glömde han bära hem," ty det hörde väl till" sade han. --- En gång satte Jonas upp med några familjefädrar, som hatade dans, att han skulle ställa hem deras 'gräbbor' innan mjölkedags. Detta skulle gäldas med en kanna brännvin. För ändamålet skaffade sig Jonas en ihålig rörkäpp, försedd med en lucka om nedre ändan, som kunde regleras med en tråd vid kryckan. Denna käpp fyllde han med s.k. fäflugor eller bellerflugor, som äro mycket otrevliga djur att få på bar kropp. Jonas infann sig på dansen i rätt tid. Då alla flickor vor komna, satt Jonas på en stol. Då och då drog han ett tag i tråden, och ett femtiotal lämnade käppen för att uppsöka bättre plats såsom under kjolarna på flickorna. I ett blev där

X.
liv. Då hade Jonas riktigt släppt loss, och om några minuter hade flickorna försvunnit, de mesta sprungit hem för att rensa sig från otyget. Men Jonas blev trodd, och kunde aldrig ha käpp med sig mer utan flickorna ville se, om den var ihålig. --- En gång logerade han hos en gammal godtrogen gumma. Gumman skulle slakta sin gris, och Jonas lovade hjälpa henne med det värsta, nämligen korvberedningen. Jonas satt en stund och 'grunnade', så sade han: "Sätt på en gryta, så skall vi koka tre kannor riktigt god risgrynsgröt, också låter grisen 'fjella' korvarna själv, vi kunna ge den gröten i kväll, när den blir lagom varm. Sedan i morgon när slaktaren tagit utav den, så bara skär vi av och knyter om, sedan kokar vi!" "Det var ett bra påhitt", sade gumman, "blir det bra, så skall jag alltid göra så". Det såg bra ut till att börja med ingen korv gick sönder. "Men det luktar inte väl", sade gumman. "Ja, det är bara skinnet som luktar gris:", sade Jonas. Men när korvarna voro kokta, skulle de smakas. "Tvi", sade gumman, "jag tycker de smaka 'skit'". "Ja, det tycker jag med", sade

XI.

Jonas, "men du glömde ju att lägga i anis." Men slaktaren var Jonas för slug. Han smusslade in några korvar i bottnen på krämaresäcken, som Jonas bar hem till sin gumma och höll på att bliva utsparkad för 'eftersmakningen'. --- När Jonas exerceerade beväring, så skulle han stå på post på ett avlägset ställe. Och så fick han instruktion, att han ej fick släppa in någon, som närmade sig poststället. Han skulle skrika halt tre gånger, och stannade inte den kommande, så skulle Jonas skrika: "Korpral ut". Men mitt i sommarnatten skrek Jonas av alla krafter: "Korpral ut", flera gånger. När då korpralen med patrull gått en lång väg, eller sprungit och framkom till Jonas, sade han: "Var är den, som inte åtlyder?" - "Jo, där går den", sade han och pekade på en torbagge, som kom krypande eller gående i all sin oskuld. Men efter den dagen ändrades instruktionen, så där ej kunde bliva misstyddning. ---- Ja, jag får väl sluta med Jonas Fredriks vackra förehavande, ty de för grovkorniga och tosiga de mesta. --- Jonas var en väldig

XII.

kortspelare och vann stora summor ibland. En gång vann han prästfrun eller rättare komministerfrun i Tutaryd. Självt var hon gift och blev rik på ålderdomen. Men det grämde honom mest, att en gång hon dog, skulle fiskarna sörja och särskilt mörtarna skulle gråta sig rödögda. Hon var på sista tiden mycket vid fisket. "Men", sade hon, "jag vill helst ha de små fiskarna, ty i dem äro benen så små.

3. Godtrogen länsman.

En icke slug länsman var en sådan, som blev lurad av en bonde i Vislanda, när husbehovsbränningen hade blivit förbjuden. Denne länsman hade hört talas om, att en viss Jan i Spånshult skulle bränna väldigt. Därför var han på stället flera gånger utan resultat, ty hemma i gården fanns ej varken redskap eller hembränt. Men han uppgav ej tanken för att få Jan fast. Utan så en dag, när det var slädföre, så såg kom befallningsmannen igen och snokade igenom hus, källrar och allt. Så såg han en väg neråt skogen, som var gången av

XIII.

Jan och hans grisar. Denna väg följde han och kom till en plats, som benämnes "Pokers Hie". Så fick han syn på borden och grisarna, som gingo där yra och glada efter det många mäskdrickandet. Jan själv satt vid apparaten. "Ja, här äntligen hittar jag dig vid ditt fördömda kokeri, detta kommer att kosta dig femtio riksdaler". - "Ja, det kan ingen hjälpa, vill befallningsman vara snäll se efter detta litet, så skall jag gå hem efter pengar". Men istället för pengar gick Jan hem efter ett par av sina grannar. "Ty", sade han, "jag har länge känt, att det luktat sprit, och nu ser ni, att det är befallningsman, som bränner brännvin här. Men vill han genast draga härifrån, så vill jag ej anmäla honom". Det sades, att Jan och länsman togo varandra i hand på att ingen anmälan skulle göras, utan istället skulle länsman få brännvinet allt ihop, bara Jan kunde få köpa en kanna till att bjuda sina vittnen på. Det medgavs av länsman. Men fick sedan löfte om stämning för olaga brännvinsförsäljning, om han ej ville göra upp saken i godo med femtio riksdaler. Det sägs, att

4740

XIV.

Jan fick det begärda utan prut.

4. Johannes Mild.

Av sådana människor, som voro födda med s.k. segerhud, var Johannes Mild en. Han levde tills för 35 år sedan och var sin död 97 år, hade tjänat soldat och var med i oroligheterna i Slesvig - Holstein. När han kom från d.s.k. kriget, så gick han ut och sköt ett skott. Då frågade hans hustru, vad han sköte för. Då sade han: "Det var det skottet, jag laddade, när jag var hemma, ty vill en va' i fred, så får en om rätt är i krig. På 1860-talet brunno stora sträckor av skogen, massor sädesfält m.m. i trakten emellan Ryssby och Vislanda socknar. När branden nådde Vislandagränsen, så tog han sin gamla häst "Göken" samt red omkring elden. Det sades, att elden upphörde, som om den slocknat för regn. --- En gång när han var ute och fiskade, så råkade hans båt att kantra av hård storm. Men Mild bara hängde ena benet om årtullen, och så bar det iväg tre fjärdingsväg tills både båten och Mild kastades på land av vågen. Det enda, som grämde honom

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

avskrift av beakt. m. f.
Småland
Fälbo, Småland
Div. 1932
1860-1869
Vislanda

XV.

var, att fiskarna blevo i sjön, och han skulle bli tvungen att taga dem en gång till. Mild var flera gånger vid förlossningar. Det sades, att han behövde ej mer än hålla den sjuka i handen, om det var en människa. Även vid förlossningar hos djur behövdes icke mer än , att han var inne i ladugården, så gick allt bra. För sina besvär lönskade han ingenting högre än en pannkaka, sade han. Mild var hemmansägare i Koxnäs i Vislanda socken, en mycket gemytlig man, som gärna ville tala om Dansk - Tyska kriget och de vackra fruntimren, som voro förrediska och bjödo på bullar, som voro förgiftade. "Men", sade han, "min lilla ask har räddat mi i alla väder. Gud ske lov". Men var asken ej med, så var han ej mer än en annan människa.

5. Peter Klöver.En s.k. hantverkare.

Ett original som ingen annan var nämligen "Rolis Ölens", efterträdare i träklockemakareyrket. Hans namn var Peter Klöver eller smeknamnet "Den Öborstade Lonsen", som bodde någon-

XVI.

4740

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

stans i gränsen mellan Stenbrohult och Virestad socknar. Rolis Ölen bodde visst i Torsås. När han slutade, tog Klöver vid. Denne man var också svarvare, ty hjulen gjordes i svarv. Hans klockor bestodo bara av tre hjul. En sådan klocka gjorde Klöver på en dag, om den ej skulle slå också. En sådan klocka kostade 24 skilling. Hans leverne var allt annat än drägligt. Klädseln bestod av en halvlång rock med en stor ficka vid var sida till att bära hjul, redskap m.m. i. Träskor mycket stora, samt alltid en björdvidja om var. Alltid för långa byxor, uppkavlade en halv aln, samt minst tre å fyra par på samtidigt. Genom hatten, helst en styv hatt, växte det svarta håret ut, ty hatten var alltid utan kulle. Den tog han ej av, om han så åt. När han dog, sades det, att han ej blött ansiktet i vatten på tjugo år, ty då hade han gått ner sig på sjön Möckeln, och då blef han blöt.

6. Något om Puttetorphenen.

En gång när heren skulle köra till Karlshamn för hämta

XVII.

litet sill, skjutsade han några tunnor trätjära åt en annan bonde, som då slapp att medfölja. Nerkommen till staden skulle han först sälja sedan köpa. I den butik, där inköpen skulle göras, tyckte handlaren, att det var en bjässe till smålänning och erbjöd honom en tunna salt, om han bar det hem. "Jo, det ville heren. Men i botten på tunnan lades ett tiopundslod, som inte heren visste om. Skjutsen skulle köras av en av handelsmannens drängar. Men den saken tog heren lugnt. Och gick och gick med säcken på axlarna, tills han var så, att han hade stärkt sitt 'vangalet'. Då var där rätt gott om lingon på vägkanten, då krökte heren på sig och började äta och plocka av bären, "ty", sade han, "jag har blivit både törstig och /solten/ hungrig. Då släpptes hästen, och drängarna knatade iväg till staden, rätt långa i synen. --- En ledsam resa var han med om en gång; även då i Karlshamn. De voro då två i sällskap från staden. Hans kamrat var från Nykyrka, Almundsryd. Och så skulle hemresan börja en dag efter

4740

XVIII.

De hade inte mycket ätit, sade heren, "men vi hade supit istället". Heren körde före och den andre efter. Denne bonde hade varit i staden efter ett lass /sännor/ brynstenar åt en handlande. Komna till ett ställe, där Mörrumsån går nära landsvägen med rätt höga branter, hade heren kommit något i försprång. Men han hade tänkt stanna för vattning av hästen, men körde vidare då hästen ej syntes vara törstig. Kommen ett stycke framåt såg han sig efter, men vad han såg var endast en skymt av kamratens lass, som med fart åkte 'kulstupes' med körkarlen ned i den djupa ån. När han stannat sin häst och kom fram till stället, syntes endast litet plurr i vattnet, där lass, häst och skjutsbonde låg. Heren sade, att bonden suttit och sovit på lasset, då han varit dåsig. --- Dessa hågkomster äro berättade av M. Jonsson, som på 1870- å 80-talet bodde i Härlunda.

7. Kloka Anna.

Anna bodde i Skatelöv och var dotter till en klok man

XIX.

där. Denne man hade hört, att om en vit orm fångades levande och koktes, så den förste, som smakade på såsen eller spadet, han skulle bliva 'klok' eller nästan allvetande och allgörande. Så en dag hade en sådan orm fångats och levande påsatt i grytan. Flickan Anna skulle vara inne, medan hennes far var ute i ladugården. Men då tyckte Anna, ormen kokat länge nog och tog av grytan. I nyfikenhet doppade hon ned fingret samt slickade av detta. Därmed hade hon den kraft, som hennes far önskat. Efter den dagen och till sin död fick hon heta "Kloka Anna", ty hon var s.k. klok. Hon kunde till rätta skaffa tjuvgods, bota sjuka, stanna blod, stanna värk. En dotter till henne levde tills för ett tiotal år sedan, hon var god hon också i sin kunskap och tjänade mycket i natura och pengar.

8. Hinke.

Hinke eller Henrik i Korsbacken var en inackordering hos en smed å nämnda ställe. Han var litet av varjehanda i sitt liv. Han var brevbärare, han, som han sade: "Pustadroare" hos

XX.

smeden på Korsbacken. En tid var han utackorderad i Härlunda. Men då sade han, att det var svårt att ligga sjuk i Hormeshult, ty där var så långt mellan målen. Sedan tjänade han på något ställe i Höör. Då sade han: "Jag tycker inte om att ligga i hö, för det är alltid 'feirlösa'. Och så vill jag inte vara där, för man får tröska på en palt till 'daver-. Och så får man ro till Diö till kvarn på en voffla". En gång när han var i Härlunda, skulle han till skrift. Då sade han: "Jag var vid skrift vid Prångavälle Järn, när statarna strögo vid Norra Vångaleet och började, när jag gick mot Esseboda och pustade". Och så var där ingen ro om nätterna. Det kunde hända han fick stiga upp mitt i natten och släppa några droppar på en sockerbit och ge karingen. Och så man stiga upp sju ottor för 'dave' och ge hästen en kappe havre i bara kallsongerna. Och födan var så styväten, ty det var bara råa 'päror' och kokt sill. Och gröt om kvällarna så hård, så skarpskodda hästar kunde springa på den. Och så fick man doppa den i 'månasken', så

XXI.

rak, så skeden stod tjock i den."Men det bästa", han önskade, sade han, "var hälften av ett halvt kvarter uppkokt kärnmjölke i ett 'hasefäte' på fastans mål, innan solen är uppe på ladugårdstaket och slår". Ibland var han rätt så kvicktänkt. En gång gick han förbi en stor gård i Virestad socken. På denna gård bodde en rik, mycket rik bonde, som en gång självpantat en ko från en fattig torpare, som inte kunde betala för sig efter bondens godtycke. Som han kom, skulle den vackra dottern Bengta ringa hem folket till middag. Hinke smög sig till Bengta och sade tyst: "Vet du, vad klockan säger, när du ringe". - "Nej, det vet jag inte". - "Jo, den säger: "Kobengtan, Kobengtan", för varje slag du drager, och om du inte drager, så säger den detsamma". - "Vad vill du ha för du tiger med det?" Så det inte kommer ut". - "Det vill jag ha femtio riksdaler för". - Bengta betalade upp det begärda. Hinke gick sin väg. Men Bengta hörde själv klockan säga så. Därför drogs den aldrig mer av den släkten.